

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA OSÓB
STARSZYCH W GMINIE CZOSNÓW**

na lata 2020-2025

Spis treści:

1. Wstęp	3
2. Cele Programu	6
3. Adresaci Programu	7
4. Podstawa prawna Programu	8
5. Diagnoza środowiska lokalnego	9
6. Analiza SWOT	17
7. Cele główne i szczegółowe	19
8. Kierunki działań	20
9. Zasoby Gminy Czosnów	21
10. Rezultaty Programu	22
11. Realizatorzy Programu, źródła finansowania i monitoring	23

Wstęp

Proces starzenia się ludności jest zjawiskiem demograficznym o niespotykanej wcześniej skali i natężeniu, okres starości w naszym społeczeństwie stanowi istotny i coraz dłuższy etap życia. Wprowadzenie i realizowanie Gminnego Programu Wspierania Osób Starszych w Gminie Czosnów na lata 2020-2025 przygotowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czosnowie jest reakcją na negatywne zmiany demograficzne zachodzące na terenie Gminy Czosnów. Realizowanie tego Programu jest konieczne, gdyż trend wzrostu populacji osób starszych w najbliższych latach nie zmieni się, a ponadto będzie się pogłębiać. Polska struktura demograficzna będzie zbliżać się do struktury krajów Europy Zachodniej – najbardziej zaawansowanych w procesie starzenia.

Edward Rosset – polski demograf, biorąc pod uwagę osoby po 60 roku życia, wyróżnia cztery etapy starzenia się społeczeństw:

1. Młodość demograficzna - poniżej 8%
2. Przedpole starzenia się - 8% - 10%
3. Właściwe starzenie się - 10% - 12%
4. Starość demograficzna - powyżej 12%
  - a. Stan początkowy 12% - 14%
  - b. Stan średni 14% - 16%
  - c. Stan zaawansowany 16% - 18 %
  - d. Stan mocno zaawansowany powyżej 18%

Do bezpośrednich przyczyn starzenia się społeczeństwa należy uznać przeszłe i aktualne trendy pod względem rodności, migracji i umieralności. Starzenie się ludności jest zatem skutkiem spowolnienia przyrostu ludności młodej (późniejsze zakładanie rodzin, zmiana modelu rodziny wielodzietnej na model 2+1 lub 2+2, małżeństwa bezdzietne, konsumpcyjny styl życia, wzrost liczby rozwodów) jak i przyspieszenia wzrostu liczby ludności starszej (podniesienie jakości życia, zmiana charakteru wykonywanej pracy, błyskawiczny postęp w dziedzinie medycyny, systemie opieki zdrowotnej, łatwy dostęp do lekarstw, zastosowanie nowoczesnych technologii leczenia i terapii). Badania wykazują, iż w ostatnim czasie zjawisko starzenia się społeczeństwa jest silniej determinowane przez wzrost roli umieralności. Wskaźnik umieralności niemowląt unormował się na niskim poziomie, a spadek umieralności w starszym wieku wzrasta, doprowadzając do zwiększania się populacji osób starszych. Trzeci czynnik demograficzny, którym są migracje nabiera szczególnego

znaczenia w lokalnych układach starzenia się społeczeństwa. Jak powszechnie jest znane migrują przede wszystkim ludzie młodzi i obszary, które stają się celem migracji ulegają odmłodzeniu. Obszary odpływowe cechuje zwiększenie tempa procesu starzenia się. Konsekwencją migracji młodych ludzi do innych regionów jest spadek możliwości udzielania wsparcia osobie starszej przez rodzinę. Nie chodzi tu o wsparcie finansowe ale o zabezpieczenie usług i zapobieganie osamotnieniu osób starszych, które stały się pierwszoplanowymi priorytetami polityki społecznej na wsi.

Zwiększająca się liczba osób w wieku poprodukcyjnym na terenie Gminy Leżajsk powoduje konieczność zapewnienia im w najbliższych latach usług adekwatnych do ich aktualnych potrzeb. C. Tiibitts amerykański gerontolog, który w 1954 r. wprowadził do nauki pojęcie „gerontologia społeczna” za najważniejsze potrzeby osób starszych, którzy nie pełnią już ważnych ról społecznych uznał:

- Potrzebę społecznie użytecznych działań,
- Potrzebę uznania za część społeczeństwa i odgrywania w niej określonej roli,
- Wypełnianie powiększonego wolumenu czasu w satysfakcjonujący sposób,
- Potrzebę utrzymania normalnych stosunków towarzyskich,
- Potrzebę uznania jako jednostki ludzkiej,
- Poczucie autoekspresji i poczucia dokonań,
- Potrzebę odpowiedniej stymulacji psychicznej i umysłowej,
- Potrzebę ochrony zdrowia i opieki społecznej,
- Potrzebę odpowiednio ustalonego trybu życia i utrzymywania stosunków z rodziną,
- Potrzebę duchowej satysfakcji¹.

Gminny Program Wspierania Osób Starszych w Gminie Czosnow na lata 2020-2025 stanowi integralną część Strategii Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czosnow na lata 2009 -2020 w której ujęte są działania, mające podnieść jakość funkcjonowania osób starszych z terenu Gminy Czosnow. Opracowany Program uwzględnia zmiany w liczebności, jak i strukturę osób starszych, a także malejące możliwości rodziny w zapewnieniu pomocy starszemu pokoleniu. Należy poszerzać ofertę i dostosowywać ją do zmieniających się potrzeb. Ważne jest aby oferta sprzyjała dobrej kondycji fizycznej i psychicznej seniorów, aby jak najdłużej utrzymać ich w środowisku rodzinnym i sąsiedzkim, w którym żyją. Stąd zasadne staje się w perspektywie realizacji Programu Wspierania Osób

---

¹ E. Trafiałek, *Polska starość w dobie przemian*, „Śląsk”, Katowice 2003, s. 106-107

Starszych w Gminie Czosnów na lata 2020-2025 podjęcie działań kompleksowych w oparciu o posiadaną wiedzę i doświadczenie.

I. Cele Programu

Głównym założeniem Programu opracowanego przez GOPS jest poprawa funkcjonowania osób starszych na terenie Gminy Czosnów, poprzez: rozwijanie ich aktywności, rozwijanie infrastruktury społecznej, polepszenie stanu zdrowia osób starszych jak również kształtowanie ich pozytywnego wizerunku w społeczeństwie. Wsparcie na wielu płaszczyznach ma stanowić taką pomoc, by unikać kierowania osób starszych do placówek opieki stacjonarnej – które są najdroższą formą wsparcia seniorów.

Realizowanie celów nastąpi w oparciu o takie formy wsparcia jak:

- Udzielanie wsparcia finansowego,
- Rozwijanie jakości usług opiekuńczych,
- Doskonalenie kadry pracowników GOPS w zakresie pracy z osobami starszymi,
- Realizowanie pracy socjalnej na rzecz osób starszych,
- Wspieranie rodzin sprawujących opiekę nad osobami starszymi, schorowani, niepełnosprawnymi wymagającymi stałej opieki,
- Zapewnienie poradnictwa i doradztwa zarówno osobom starszym jak i ich rodzinom,
- Prowadzenie działań zmierzających do utworzenia placówek wsparcia dla osób starszych, np. klubów seniora, dziennego domu pobytu,
- Opracowywanie własnych standardów w zakresie wspierania osób starszych,
- Prowadzenie monitoringu sytuacji osób starszych znajdujących się w trudnej sytuacji.

II. Adresaci Programu

1. Osoby powyżej 60 roku życia mieszkający na terenie gminy Czosnów, w tym osoby znajdujące się w trudnej sytuacji,
2. Członkowie rodzin opiekujący się osobami starszymi,
3. Kadra GOPS.

III. Podstawa prawna Programu

1. Ustawa o Pomocy Społecznej (t. j. Dz. U. z 2019 r. poz. 1507 ze zm.)
2. Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020,
3. Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009-2020,

IV. Diagnoza środowiska lokalnego

Tabela 1. Stan ludności Gminy Czosnów w latach 2017-2019

Rok	Kobiety	Mężczyźni	Ogółem
2017	4813	4602	9415
2018	4796	4635	9431
2019	4820	4655	9475

Źródło: Dane meldunkowe Urzędu Gminy Czosnów

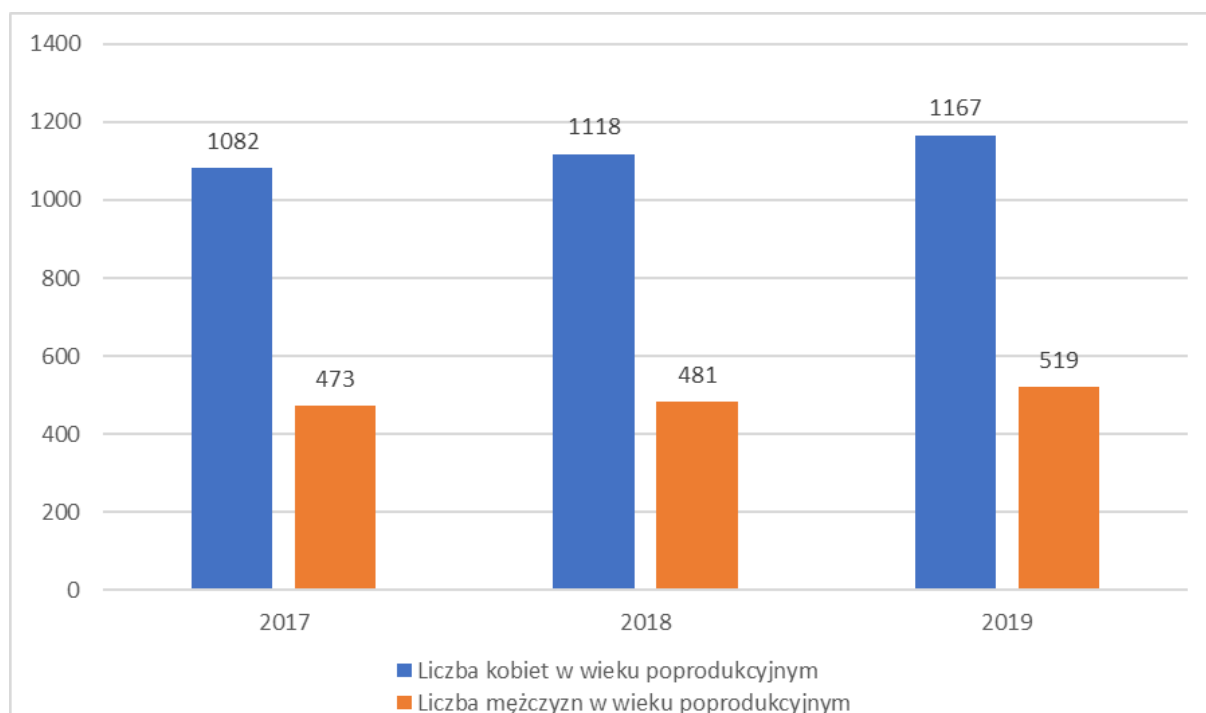
Z przedstawionych danych wynika, że liczba mieszkańców gminy na przestrzeni trzech lat nieznacznie wzrosła.

Tabela 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Czosnów w latach 2017-2019

Rok	Wiek przedprodukcyjny	Wiek produkcyjny	Wiek poprodukcyjny	Razem
2017				
Liczba	1986	5874	1555	9415
Udział (%)	21,0	62,3	16,5	100
2018				
Liczba	1991	5841	1599	9431
Udział (%)	21,1	61,9	16,9	100
2019				
Liczba	1982	5807	1686	9475
Udział (%)	20,9	61,2	17,7	100

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych meldunkowych Urzędu Gminy Czosnów

Analizując powyższe dane zauważa się spadek kategorii osób w wieku przedprodukcyjnym jak i produkcyjnym. Natomiast w przypadku liczby ludności w wieku poprodukcyjnym obserwuje się stały wzrost liczby ludności. Odsetek osób w wieku poprodukcyjnym w 2017 r. wynosił – 16,5% ogółu ludności, w 2018 r. – 16,9%, natomiast w 2019 r. – 17,7%.

Wykres 1. Struktura ludności w wieku poprodukcyjnym wg płci w latach 2017-2019

Źródło: dane meldunkowe Urzędu Gminy Czosnów.

Z powyższych danych wynika, że w badanym okresie istnieją duże dysproporcje pomiędzy płciami w wieku poprodukcyjnym. W 2017 r. było 1082 kobiet, a 473 mężczyzn, w 2018 r. było 1118 kobiet, a 481 mężczyzn, w roku 2019 odpowiednio 1167 kobiet i 519 mężczyzn. Cechą społecznego starzenia się jest feminizacja starości, łatwo sobie uzmysłwić, że poważną ich część to wdowy. Powodem tego jest nadumieralność mężczyzn w wieku 40-59 lat.

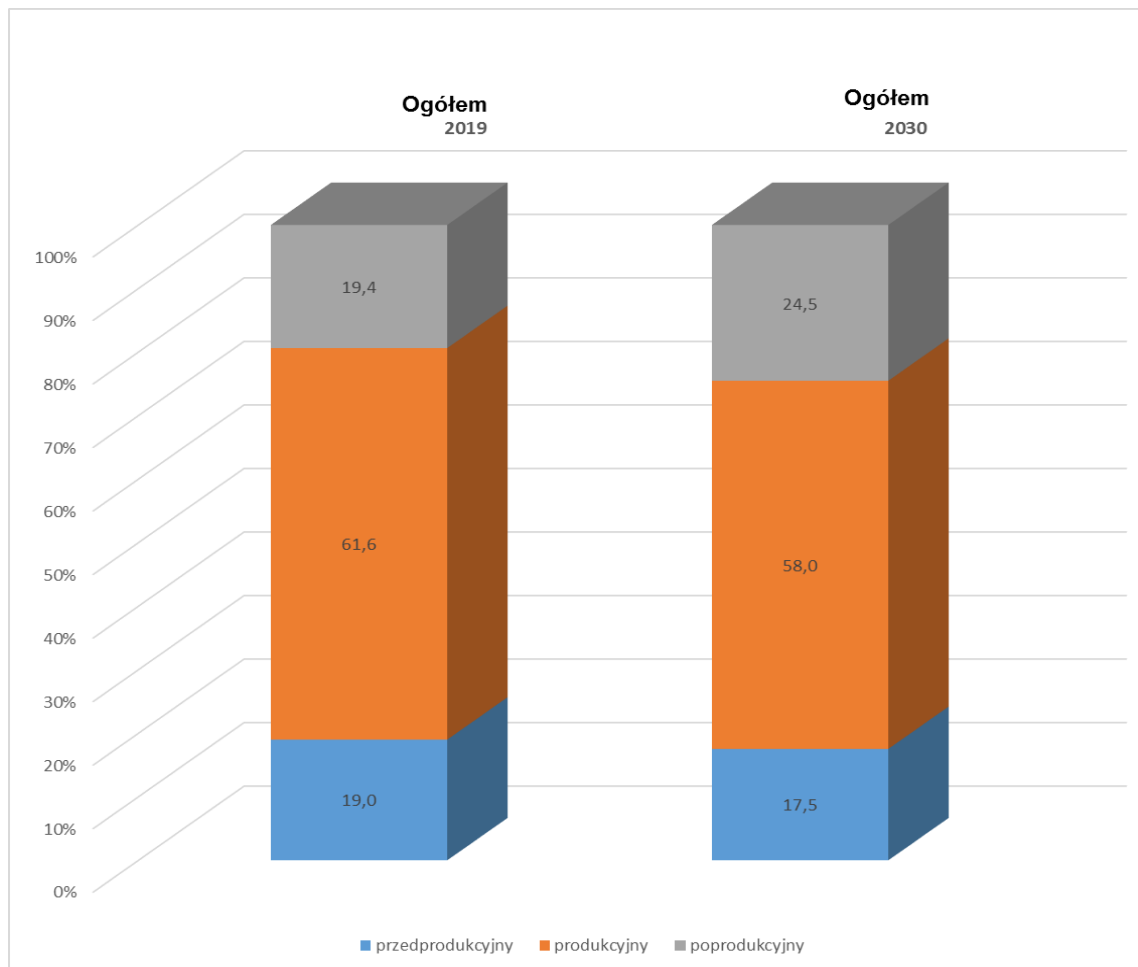
Tabela 3. Prognoza liczby ludności dla Gminy Czosnów na rok 2030

Wskaźnik	Kobiety	Mężczyźni	Razem	Udział (%)
Wiek przedprodukcyjny	924	996	1920	17,50
Wiek produkcyjny	3055	3292	6347	58,00
Wiek poprodukcyjny	1635	1050	2685	24,50
Razem	5614	5338	10952	100

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030, GUS

Z powyższych danych wynika, że liczba ludności w 2030 r. wyniesie ogółem 10952 osób. Z czego 1920 osób będzie w wieku przedprodukcyjnym, stanowić to będzie 17,53 % ogółu populacji. W wieku produkcyjnym będzie 6347 osób co stanowić będzie 57,96 % wszystkich osób, natomiast w wieku poprodukcyjnym będzie 2685 osób czyli 24,51 % ogółu mieszkańców. Powyższe zależności przedstawia wykres nr 2.

Wykres 2: Struktura ludności (w %) w Gminie Czosnów w roku 2019 i prognoza na rok 2030

Źródło: Prognoza ludności gmin na lata 2017-2030, GUS

Osoby starsze systematycznie doświadczają licznych problemów. Najczęstszym powodem udzielania wsparcia osobom starszym jest długotrwała i ciężka choroba, niepełnosprawność, a także niski dochód, ograniczający możliwość samodzielnego zabezpieczania bieżących potrzeb w tym pokrywania wydatków związanych z leczeniem. Dlatego wiele osób starszych korzysta z pomocy GOPS.

Tabela 4. Udział procentowy osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy GOPS w Czosnowie w stosunku do ogólnej liczby mieszkańców Gminy Czosnów w wieku poprodukcyjnym w latach 2017-2019

Rok	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy	% udział osób starszych korzystających z pomocy w stosunku do ogólnej liczby osób w wieku poprodukcyjnym
2017	1555	76	4,89
2018	1599	78	4,88
2019	1686	87	5,16

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez GOPS w Czosnów

Z powyższych danych wynika, że liczba osób w wieku poprodukcyjnym systematycznie wzrasta, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających ze wsparcia GOPS również nieznacznie wzrosła. W 2017 r. osoby starsze korzystające z pomocy GOPS stanowiły 4,89 % ogółu mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, w roku 2018 z pomocy korzystało 4,88 % mieszkańców w wieku poprodukcyjnym, a w 2019 r. – 5,16 % osób z tej kategorii wiekowej.

Od 2017 r. systematycznie wzrasta liczba osób starszych korzystających z pomocy GOPS w Czosnowie. W 2017 r. ze świadczeń tutejszego Ośrodka skorzystało 76 osób powyżej 60 roku życia, w 2018 r. skorzystało 78 osób, natomiast w 2019 r. 87 osób.

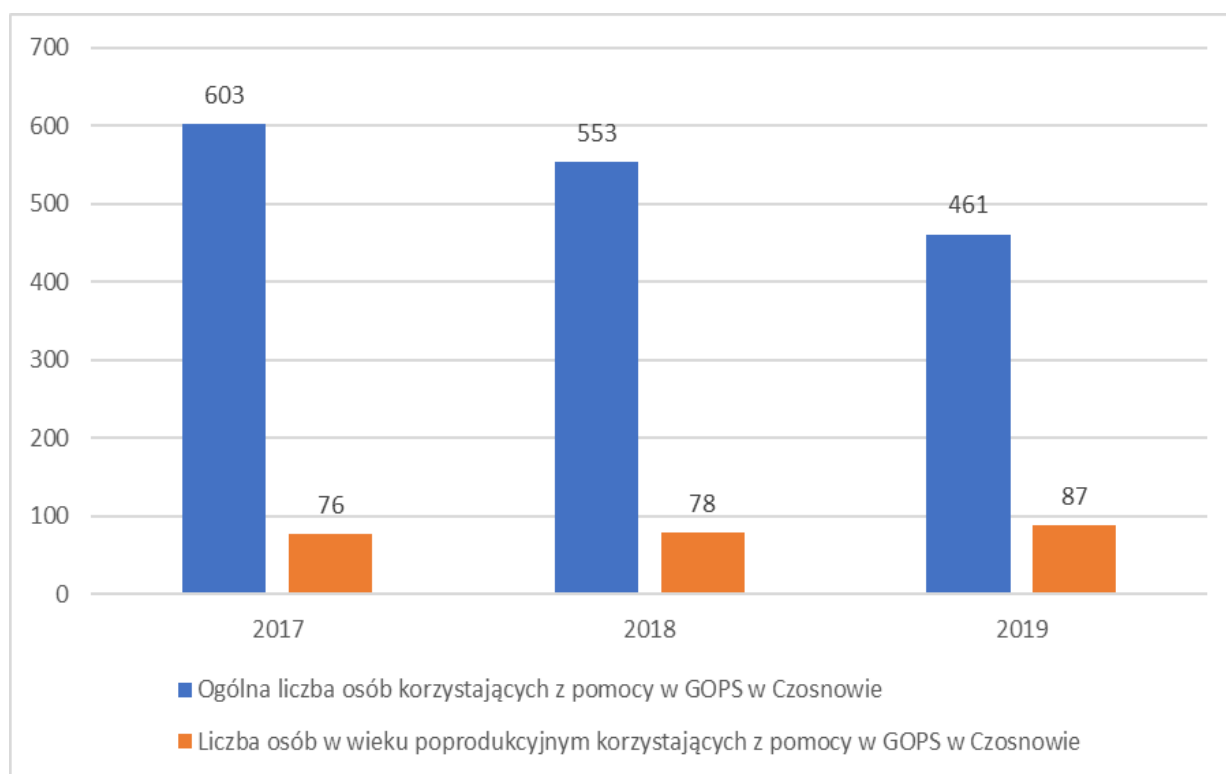
Tabela 5. Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy w stosunku do liczby wszystkich osób korzystających z pomocy w GOPS w Czosnowie.

Rok	Liczba wszystkich osób korzystających z pomocy	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy	% udział osób starszych korzystających z pomocy w stosunku do ogólnej liczby osób, które otrzymały pomoc
2017	603	76	12,60
2018	553	78	14,10
2019	461	87	18,90

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez GOPS w Czosnów

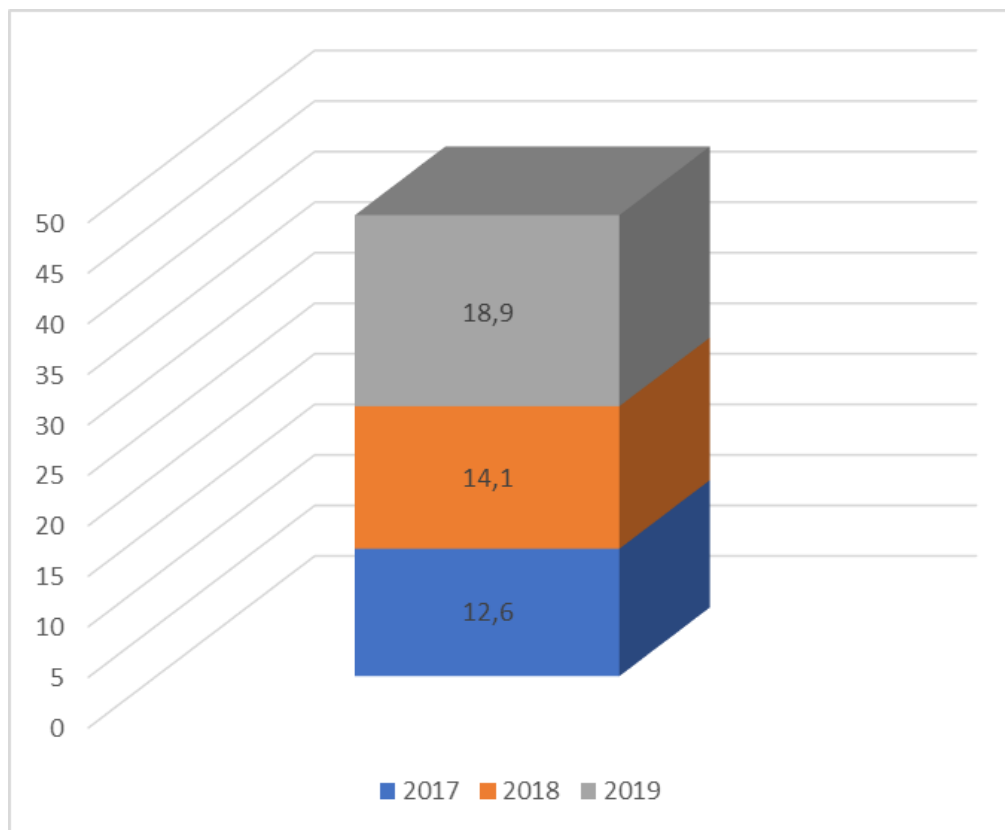
Jak wynika z tabeli nr 5. procentowy udział osób starszych korzystających z pomocy w GOPS w Czosnowie w stosunku do ogólnej liczny osób korzystających z pomocy ma tendencję rosnącą. Oznacza to, że z roku na rok coraz więcej osób w wieku poprodukcyjnym boryka się z różnymi problemami i wymaga udzielenia pomocy. W 2017 r. osoby starsze stanowiły 12,60% ogółu liczby osób korzystających z pomocy w GOPS w Czosnowie, w 2018 r. z pomocy korzystało 14,10% osób w wieku poprodukcyjnym, natomiast w 2019 r. – 18,90%. Powyższe dane ilustruje wykres nr 3 i nr 4.

Wykres 3. Porównanie liczby osób w wieku poprodukcyjnym korzystających z pomocy oraz liczby wszystkich osób korzystających z pomocy w GOPS w Czosnowie.

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez GOPS w Czosnow

Wykres nr 4. Struktura (%) ogółu osób korzystających z pomocy oraz osób w wieku poprodukcyjnym otrzymujących pomoc w GOPS w Czosnowie

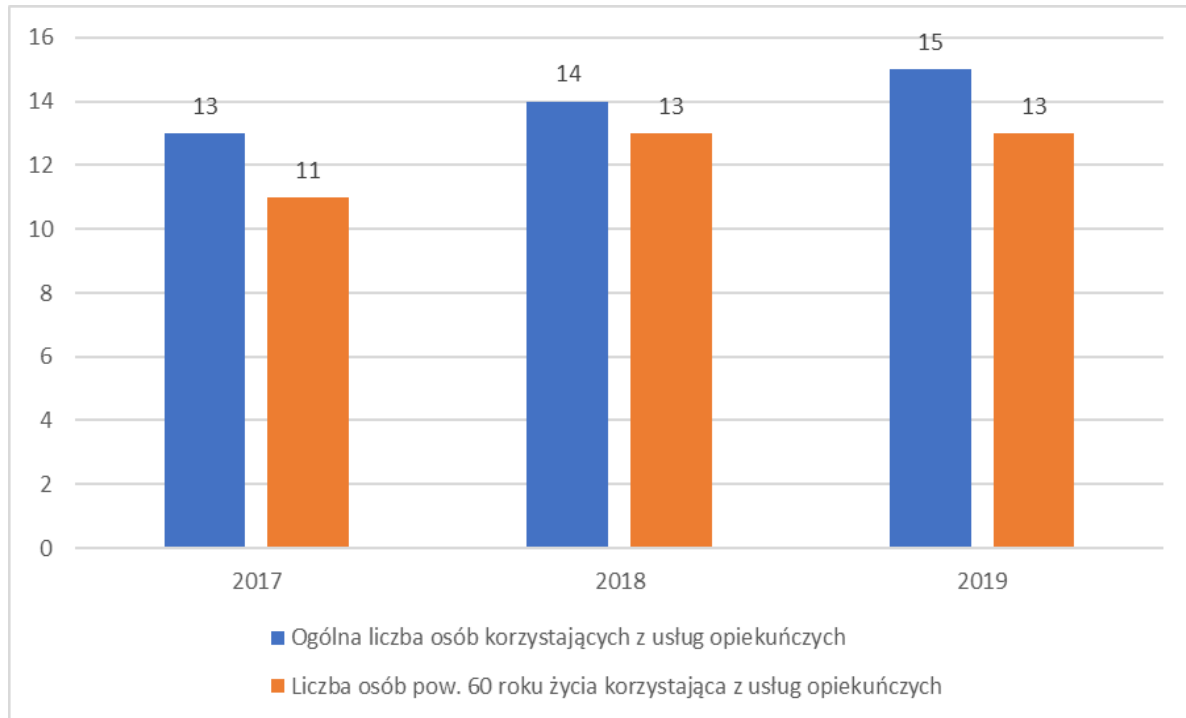

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez GOPS w Czosnowie

Z upływem lat człowieka zmniejsza się jego sprawność fizyczna, intelektualna co powoduje trudności w normalnym funkcjonowaniu, przymus zaniechania dotychczasowej aktywności, pełnienia ról społecznych, a co z tym się wiąże – redukowaniu kontaktów z innymi ludźmi.

Jedną z podstawowych form opieki nad osobami starszymi jest świadczenie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Usługi świadczone w miejscu zamieszkania oprócz czynności pielęgnacyjno-opiekuńczych obejmują również czynności polegające na zaspokojeniu codziennych czynności życiowych (zakupy, przygotowanie posiłków, utrzymanie w porządku i czystości pomieszczeń, pranie w domu lub odnoszenie do pralni, zapewnienie kontaktów z otoczeniem itd.). Liczbę mieszkańców objętych usługami opiekuńczymi przedstawia poniższa tabela.

Wykres 5. Usługi opiekuńcze (w tym specjalistyczne) zrealizowane w GOPS w Czosnowie w latach 2017-2019

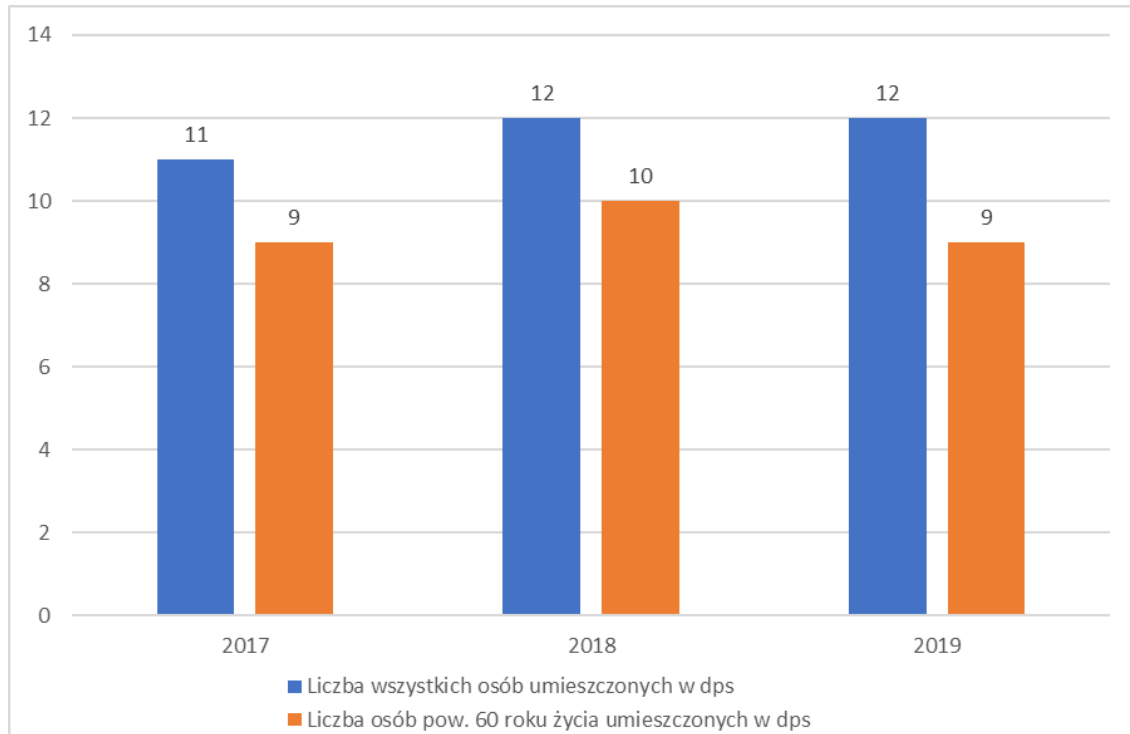
Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez GOPS w Czosnowie

W powyższych danych wynika, że głównymi odbiorcami usług opiekuńczych zrealizowanych przez GOPS w Czosnowie są osoby powyżej 60 roku życia.

Dwie drogi prowadzą człowieka do starzenia się: fizjologiczne słabnięcie organizmu oraz psychiczne słabnięcie zainteresowań. Należy zaznaczyć, że obniżenie sprawności psychicznej jest pierwotne w stosunku do fizycznego słabnięcia. Wydaje się ważnym więc zachowanie aktywności fizycznej i psychicznej po to by przedłużyć zdrową starość.

Osobie wymagającej całodobowo opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Na terenie Gminy Czosnow nie ma domów pomocy społecznej, jednak osoby wymagające opieki umieszczenia w domu pomocy społecznej są kierowane do odpowiednich typów domu najbliższej miejsca zamieszkania osoby. Opłata za pobyt w DPS ponoszona jest zgodnie z ustawą o pomocy społecznej – art. 61.

Wykres 6. Liczba osób w Gminie Czosnów umieszczonych w domach pomocy społecznej w latach 2017-2019

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez GOPS w Czosnowie.

Należy zaznaczyć, że w Gminie Czosnów systematycznie wzrasta zapotrzebowanie **na zapewnienie całodobowej osobom starszym**. Brak możliwości zapewnienia stałej opieki ze strony rodziny, jak również przy wsparciu tutejszego GOPS w postaci usług opiekuńczych, powoduje że stale rośnie liczba osób umieszczonych w domach pomocy społecznej. W 2017 r. umieszczonych w domach pomocy społecznej było 9 osób powyżej 60 roku życia, w 2018 r. było 10 osób, natomiast w 2019 r. 9 osób.

Z powyższych danych wynika, że w domach pomocy społecznej umieszczane są przede wszystkim osoby po 60 roku życia.

V. Analiza SWOT

Jest to najczęściej stosowana metoda badawcza problemów społecznych. Pozwala wykorzystać zgromadzone informacje do opracowania strategii działania opartej na silnych stronach i szansach, przy jednoczesnym eliminowaniu bądź ograniczaniu słabych stron i zagrożeń. Oparta jest na informacjach zawartych w diagnozie sytuacji społecznej w Gminie Czosnów. Analiza SWOT polega na podzieleniu zebranych informacji na cztery grupy: mocne strony: wszystko to co stanowi atut, przewagę, zaletę, słabe strony: wszystko to co stanowi słabość, barierę, wadę, szanse: wszystko to co stwarza szansę korzystnej zmiany, zagrożenia: wszystko to co stwarza niebezpieczeństwo zmiany niekorzystnej.

Tabela 6. Analiza mocnych i słabych stron.

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> * Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Czosnów na lata 2009-2020, * zwiększająca się świadomość społeczna na temat postępującego starzenia społeczeństwa, * motywacja do wprowadzania zmian, * dobrze wykwalifikowana i współpracująca kadra pomocy społecznej, * dobrze funkcjonujące usługi opiekuńcze, * zwiększająca się liczba obiektów bez barier architektonicznych, * zróżnicowana oferta pomocy dla seniorów przez GOPS, * wypracowane mechanizmy dostosowywania wsparcia do potrzeb osób starszych, * rozwój świadomości zdrowotnej seniorów, * wzrastająca wśród seniorów świadomość potrzeb aktywności fizycznej jak i 	<ul style="list-style-type: none"> * wykluczanie społeczne osób starszych, * niskie dochody osób starszych, * brak funkcjonujących dziennych domów pobytu, * brak spółdzielni socjalnej, która świadczyłaby tanie usługi porządkowe osobom starszym, * niewystarczająca wiedza osób starszych na temat instytucji świadczących wsparcie, * niewystarczająca ilość miejsc w zakładach opiekuńczo-leczniczych dla osób wymagających leczenia, * brak lekarzy geriatrów, * długie kolejki do lekarzy specjalistów * trudny dostęp do usług rehabilitacyjnych – także ze względu na konieczność dojazdu, * brak oferty zagospodarowania czasu wolnego osobom starszym, * słaby dostęp do lekarza rodzinnego.

<p>intelektualnej,</p> <ul style="list-style-type: none"> * rozwój i doskonalenie współpracy podmiotów zaangażowanych w realizację działań na rzecz seniorów, * możliwość wykorzystania potencjału dużej liczby osób starszych do samopomocy w swoim środowisku lokalnym. 	
---	--

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> * polityka państwa nakierunkowana na pomoc seniorom, * możliwość pozyskiwania środków finansowych na realizację projektów ze środków zewnętrznych, * podnoszenie kwalifikacji przez pracowników działających na rzecz osób starszych, * wzmacnianie współpracy pomiędzy instytucjami wspierającymi osoby starsze, * rozwój wolontariatu świadczącego dodatkową pomoc na rzecz osób starszych, * zaangażowanie mediów w problematykę osób starszych, * Rządowy Program na rzecz Aktywności Społecznej Osób Starszych na lata 2014-2020 	<ul style="list-style-type: none"> * rozpad tradycyjnych rodzin, * przerzucenie odpowiedzialności za zabezpieczenie opieki osobom starszym na instytucje, * osłabienie więzi rodzinnych w wyniku wyjazdów za granicę, konsumpcyjnego stylu życia, * wysokie koszty leczenia, * niskie stawki za świadczenie usług opiekuńczych, * słaba kondycja finansowa instytucji działających na rzecz osób starszych, * gwałtownie wzrastająca liczba osób starszych, * negatywne stereotypy na temat osób starszych, * przedmiotowe traktowanie osób starszych

Źródło: opracowanie własne na podstawie sprawozdań z realizacji zadań wykonywanych przez GOPS w Czosnowie

VI. Cele główne i cele szczegółowe

Cel główny: Poprawa jakości i poziomu życia osób starszych.

Cel główny wpisuje się w cel generalny Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Czosnów na lata 2009-2020 - zaspokajanie potrzeb społecznych oraz przeciwdziałanie zagrożeniom w stopniu zapewniającym równowagę społeczną i rozwój gminy, ze szczególnym uwzględnieniem działań na rzecz osób, rodzin i środowisk zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym.

Cele szczegółowe:

- Wzmocnienie spójności i integracji społecznej,
- Zwiększenie rodzaju i jakości usług skierowanych do osób starszych,
- Upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy na temat starzenia się i jego konsekwencji,
- Nabycie przez osoby starsze umiejętności zagospodarowania czasu wolnego zgodnie z zasadami zdrowego stylu życia,
- Rozwój sprawności fizycznej i intelektualnej osób starszych,
- Nabycie umiejętności akceptacji zmian psychofizjologicznych przez osoby starsze,
- Przeciwdziałanie e-wykluczeniu,
- Zwiększenie aktywności społecznej, kulturalnej, sportowej i turystyczno – rekreacyjnej.
- Zbudowanie pozytywnego obrazu starości w społeczeństwie.
- Zaspokojenie stwierdzonych potrzeb w zakresie pomocy instytucjonalnej oraz materialnej.
- Wzmocnienie organizacji pozarządowych zajmujących się osobami starszymi.
- Rozwój wolontariatu osób starszych
- Podniesienie poziomu zdrowia.

VII. Kierunki działań:

- Edukacja
- Pomoc instytucjonalna
- Świadczenia materialne i usługi społeczne
- Opieka zdrowotna i profilaktyka
- Aktywizacja społeczna i kulturalna
- Aktywizacja sportowa i turystyczno-rekreacyjna
- Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób starszych

VIII. Zasoby Gminy Czosnów

Gminny Program Wspierania Osób Starszych w Gminie Czosnów na lata 2020-2025 będzie służył realizowaniu gminnej polityki senioralnej. Zasobami umożliwiającymi rozwiązywanie problemów osób starszych określa się instytucje, które działają na rzecz mieszkańców gminy Czosnów, które funkcjonują w obszarze polityki społecznej, służby zdrowia, edukacji.

Są to jednostki samorządowe i organizacje pozarządowe:

1. Urząd Gminy Czosnów,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czosnowie,
3. Zakłady Opieki Zdrowotnej,
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Nowym Dworze Mazowieckim,
5. Wydział Oświaty, Kultury i Promocji w Urzędzie Gminy w Czosnowie
6. Gminna Biblioteka Publiczna w Czosnowie,
7. Placówki Oświatowe,
8. Parafie,
9. Organizacje pozarządowe oraz stowarzyszenia działające na terenie gminy Czosnów.

IX. Rezultaty Programu

1. Zapewnienie odpowiedniej opieki- przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych,
2. Zapewnienie dostępu do wielopłaszczyznowej informacji w obszarze problematyki osób starszych,
3. Utworzenie placówki wsparcia dziennego osób starszych,
4. Zajęcia w obszarze kultury, w tym angażujące różne pokolenia,
5. Promocja pozytywnego wizerunku osób starszych,
6. Umocnienie więzi społecznych w środowisku lokalnym,
7. Wzrost poczucia zadowolenia z życia,
8. Podniesienie poziomu jakości i efektywności świadczonych usług,
9. Wsparcie opiekunów nieformalnych w opiece domowej,
10. Wzrost aktywności osób starszych,

X. Realizatorzy Programu, źródła finansowania i monitoring

Program Wspierania Osób Starszych w Gminie Czosnów na lata 2020-2025 jest dokumentem długofalowym. Będzie realizowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czosnowie przy współpracy lokalnego samorządu, instytucji oraz innych podmiotów, które zajmują się tematyką osób starszych.

Źródła finansowania zadań - program będzie finansowany z różnych źródeł m.in.: budżetu państwa, zewnętrznych środków finansowych, w tym funduszy Unijnych oraz budżetu Gminy Czosnów.

Monitoring realizacji programu – w terminie do 31 marca każdego roku GOPS w Czosnowie ze zgromadzonych danych będzie sporządzał sprawozdanie roczne i przedkładał je Wójtowi Gminy Czosnów.